

Литвиненко В.С.

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6495-0537>

Гуренко Т.О.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2227-1488>

Мельянкova Л.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5836-9554>

Lytvynenko Volodymyr, Hurenko Tamara, Meliankova Lyudmila
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ:
ВІДОБРАЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ТА ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПТАХІВНИЧИХ
ПІДПРИЄМСТВ**

**TRANSFORMATION OF ACCOUNTING POLICY IN THE DIGITAL ENVIRONMENT:
REFLECTION OF PRODUCTION AND TRADE ACTIVITIES OF POULTRY ENTERPRISES**

У статті досліджено особливості формування та трансформації облікової політики птахівничих підприємств в умовах цифровізації. Проаналізовано нормативно-правову базу, що регулює облікову політику аграрних суб'єктів господарювання, зокрема стосовно біологічних активів, продукції птахівництва, витрат виробництва та торговельної діяльності. Висвітлено специфіку птахівничих підприємств і її відображення в обліковій політиці. Виявлено вплив цифровізації на трансформацію облікової політики: регламентацію застосування програмного забезпечення для ведення обліку і подання звітності, електронного документообігу та застосування електронного підпису. Особливо розглянуто питання регламентації інформаційної безпеки облікових даних, захисту комерційної інформації та персональних даних у рамках облікової політики.

Ключові слова: облікова політика, птахівництво, аграрні підприємства, виробництво, торговельна діяльність, облік, біологічні активи, продукція, товар, цифровізація, електронний документообіг, інформаційна безпека, ERP-системи.

The article examines the features of the formation and transformation of accounting policies of poultry enterprises in the context of digitalisation. The regulatory framework governing accounting policies of agricultural entities is analysed in detail, covering both national accounting standards and international financial reporting standards applicable to enterprises engaged in agricultural activities. The specific characteristics of poultry enterprises – producers of meat and eggs – and their reflection in accounting policies are highlighted, including the choice of biological asset valuation methods, batch-based cost accounting for broiler production, depreciation of the productive laying flock, accounting for by-products and mortality losses, and the regulation of trading activities encompassing both wholesale and retail distribution channels. The impact of digitalisation on accounting policy transformation is thoroughly examined: the regulation of accounting and reporting software, integration of automated production management systems with ERP platforms, electronic document management, and the application of qualified electronic signatures. Particular attention is given to the SAF-T UA standard, which introduces mandatory submission of structured accounting data in XML format to the State Tax Service, and its implications for software requirements, data quality, and accounting policy content. The article also addresses the regulation of information security within the accounting policy framework: role-based access control to accounting systems, protection of commercial secrets, personal data protection in compliance with Ukrainian legislation and the EU General Data Protection Regulation (GDPR), cybersecurity measures, and disaster recovery planning for accounting data. The conclusions emphasise that a modern accounting policy of a poultry

enterprise must extend well beyond traditional methodological choices to encompass a comprehensive digital and information security regulatory framework that meets both domestic and international requirements.

Keywords: *accounting policy, poultry farming, agricultural enterprises, production, trading activities, accounting, biological assets, products, goods, digitalisation, electronic document management, information security, ERP systems.*

Постановка проблеми. Птахівництво посідає провідне місце в тваринництві нашої країни. Завдяки відносно короткому виробничому циклу та стабільному попиту на продукцію галузь забезпечує суттєву частку експортних надходжень і продовольчу безпеку країни. Україна входить до числа провідних світових виробників та експортерів м'яса птиці та яєць, а птахівничі підприємства є одними з найбільш технологічно розвинутих в аграрному секторі. Водночас в умовах воєнного стану та прискореної цифровізації підприємства птахівничого напрямку стикаються з принципово новими викликами, що вимагають адаптації до них системи управління, обліку та контролю.

Облікова політика є ключовим документом, що визначає методичний інструментарій бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві. Від якості її формування залежать достовірність фінансової звітності, ефективність управлінських рішень та відповідність підприємства вимогам регуляторного середовища. В умовах цифрової трансформації облікова політика набуває нових вимірів: вона має охоплювати не лише традиційні питання методики ведення бухгалтерського обліку, а й регламентувати використання програмних продуктів, електронний документообіг, захист облікових даних та інформаційну безпеку.

Актуальність дослідження зумовлена кількома взаємопов'язаними чинниками, серед яких наявність біологічних активів різноманітних технологічних груп, специфічні витрати та виробничі цикли, що у сукупності вимагає чітко адаптованої облікової політики. Масштабне впровадження цифрових технологій у виробничі та облікові процеси птахівничих підприємств формує нові вимоги до документального оформлення та захисту інформації. В умовах кіберзагроз, що значно загострилися у зв'язку з воєнним станом, питання регламентації інформаційної безпеки в обліковій політиці набуває критичного значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування облікової політики аграрних підприємств перебувають у фокусі уваги провідних вітчизняних дослідників упродовж останніх десятиліть. Питання розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі ґрунтовно досліджено В.М. Жукком [3], який сформулював концептуальні засади реформування облікової системи в сільськогосподарських підприємствах з позицій інституціональної економічної теорії, визначив властивості обліку

біологічних активів та сільськогосподарської продукції. Дослідник акцентує увагу на необхідності адаптації міжнародних стандартів до умов вітчизняного аграрного виробництва, зокрема в частині оцінки біологічних активів за справедливою вартістю, та обґрунтовує галузеву специфіку аграрного обліку, яка визначає зміст облікової політики відповідних підприємств.

Чижевська Л.В. та ін. автори [17, с.38] визначили основні фактори, що розкривають вибір елементів облікової політики і обґрунтували доцільність застосування класифікації облікової політики для цілей аналізу та аудиту. Годнюк І., Шевчук Н. [2, с.114] припускають, що, зважаючи на умови воєнного стану, для забезпечення економічної безпеки підприємства необхідно розкрити найважливіший інструмент управління – облікову політику та подають її загальну структуру. Замлинський В.А., Волошина О.В. та Степаненко С.В. [4, с.59] облікову політику розглядають з точки зору економічної безпеки підприємства. Даними авторами розкрито чинники, що впливають на формування та розроблення облікової політики, представлені складові облікової політики та основні підходи до її положень, систематизовані принципи і найважливіші елементи облікової політики, обґрунтовані причини зміни облікової політики в умовах воєнного стану і їх відображення в бухгалтерському обліку.

У зарубіжній науковій думці теорія облікової політики формувалась у рамках концепції позитивної облікової теорії, яку розробили Р.Л. Уоттс та Дж.Л. Ціммерман [20, с.131-156]. Науковці запропонували шляхи покращення у сфері вибору бухгалтерського обліку, обґрунтували важливість контрактних витрат, що, на нашу думку, дасть менеджерам підприємств змогу свідомо обирати облікову політику, виходячи з економічних стимулів та контрактних відносин. Це фундаментальне положення залишається актуальним і в умовах цифровізації, коли вибір програмного забезпечення та методів ведення електронного документообігу стають стратегічними рішеннями облікової політики, які впливають на витрати, ефективність та прозорість інформаційних процесів підприємства.

Значний внесок у розвиток теорії фінансового обліку зробив К. Діган [18, с. 311-329], який розкрив питання корпоративної соціальної відповідальності, систематизував наслідки від внесків у неї, оскільки КСВ передбачає відповідальне ставлення до працівників та споживачів та інтегрується у загальну

стратегію підприємства для сталого розвитку. Це в свою чергу притаманне й підприємствам птахівничого напрямку, що повинно знайти відображення і в обліковій політиці, дасть можливість систематизувати теоретичні підходи до формування облікових стандартів та обґрунтувати зв'язок між обліковою політикою підприємства та потребами різних груп стейкхолдерів. Загалом, проблематика облікової політики, її наповнення та призначення розкриті в працях багатьох науковців (табл. 1).

Питання обліку у сільськогосподарських підприємствах в міжнародному контексті регламентує Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» (МСБО 41) [9]. Стандарт встановлює порядок обліку та розкриття інформації про сільськогосподарську діяльність, включаючи птахівництво, і визначає принцип оцінки біологічних активів за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. Також значна увага науковців присвячена дослідженням впливу цифровізації на бухгалтерський облік у аграрних підприємствах. Дослідники акцентують увагу на думці, що цифровізація змінює не лише техноло-

гічний бік обліку, а й вимагає трансформації його нормативно-методичного забезпечення, включаючи документальне оформлення облікової політики, яка має охоплювати питання застосування ERP-систем, хмарних технологій та захисту облікових даних від несанкціонованого доступу та кіберзагроз.

Метою статті є дослідження особливостей трансформації облікової політики птахівничих підприємств в умовах цифровізації та розробка рекомендацій щодо удосконалення обліку виробничої і торговельної діяльності з використанням інформаційних технологій та забезпеченням захисту облікової інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правову основу формування облікової політики в Україні закладено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Відповідно до статті 1 цього Закону облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [11]. Закон визначає, що формування облікової політики є відповідальністю власника або уповноваженого ним

Таблиця 1

Наукові підходи до визначення сутності облікової політики

Автор	Визначення
Годнюк І., Шевчук Н.	Облікова політика – сукупність методів, принципів, процедур, організації та ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, що обираються суб'єктом господарювання самостійно з врахуванням особливостей його діяльності і впливають на ефективність його діяльності та знаходять своє відображення у наказі про облікову політику [2, с. 114]
Жук В.М.	Застосування підприємствами різних підходів в обліковій політиці створює проблему незіставності показників бухгалтерської звітності по галузі. Зміна облікової політики на підприємстві створює проблему зіставності інформації і в динаміці [3, с. 161]
Замлинський В.А. Волошина О.В., Степаненко С.В.	Сконцентрували увагу на основні ризики, які можуть відбутися в обліковій політиці під час війни: - зміни в оцінюванні активів і пасивів; - ризик кредиторів; - резерви на покриття втрат; - зміни в галузевому регулюванні та урядовому регулюванні [4, с. 59].
Коваль Л.В.	Облікова політика формується під конкретне підприємство, враховуючи організаційні, технічні та методичні аспекти його діяльності. Формування наказу про облікову політику покладається виключно на саме підприємство, з урахуванням усіх особливостей діяльності суб'єкта господарювання. Автором зазначено, що вкрай необхідним при формуванні облікової політики є врахування управлінського аспекту [5]
Лайчук С.М., Поліщук І.Р.	Особливу роль облікова політика відіграє у інформаційному забезпеченні антикризового управління, формуючи достовірну та релевантну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень щодо релокації бізнесу, консервації або відновлення виробничих потужностей, оптимізації витрат і реструктуризації діяльності. В умовах воєнної економіки вона забезпечує узгодженість управлінських дій із фінансовими можливостями підприємства та рівнем прийнятого ризику [6, с. 85-86]
Чижевська Л.В., Поліщук І.Р., Сарган С.С.	Облікова політика підприємства – сукупність прийомів, способів і процедур організації та ведення бухгалтерського обліку відповідно до вимог чинного законодавства підприємства залежно від розміру та виду діяльності з метою захисту інтересів його власників [17, с.38]
Радіонова Н.Й.	Облікова політика є не лише сукупністю методик з метою формування звітності, але й інструментом організації та управління бухгалтерським обліком на підприємстві [16, с. 55]

Джерело: сформовано авторами

органу та керівника підприємства, і встановлює засадничі принципи, яких необхідно дотримуватися при її формуванні: обачності, повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності, нарахування та відповідності доходів і витрат, перевагу сутності над формою, єдиного грошового вимірника та інших.

Деталізовані вимоги до змісту облікової політики містяться у Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства [8]. Цей документ визначає перелік питань, які підлягають обов'язковій регламентації в обліковій політиці, порядок її затвердження та внесення змін.

Для птахівничих підприємств особливого значення набуває застосування саме Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» [10]. Відповідно до цього стандарту птиця (кури-несучки продуктивного стада, ремонтний молодняк, бройлери) класифікується як поточні або довгострокові біологічні активи залежно від тривалості її використання у виробничому процесі. Стандарт надає підприємствам право вибору методу оцінки біологічних активів, цей вибір є одним із ключових елементів облікової політики птахівничих підприємств.

Важливим регуляторним документом є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [10], яке встановлює вимоги до розкриття облікової політики у Примітці 1 до фінансової звітності. Підприємство зобов'язане розкривати методи оцінки, принципи і процедури обліку, що застосовуються для формування показників фінансової звітності, а також зміни в обліковій політиці та їх вплив на показники звітності.

Системний підхід до формування облікової політики не лише забезпечує достовірність фінансових показників, а й створює надійну базу для оперативного управління підприємством. Саме інтегровані дані бухгалтерського обліку стають основою для формування статистичної звітності, яка дає змогу в цифрах оцінити ефективність обраних методів (таблиця 2).

У своїй діяльності птахівничі підприємства додатково керуються: НП(С)БО 9 «Запаси» – у части-

ні обліку кормів, ветеринарних препаратів, яєць та м'яса птиці як готової продукції та товарів; НП(С)БО 15 «Дохід» – у частині визнання доходів від реалізації продукції, товарів та надання послуг; НП(С)БО 16 «Витрати» – у частині формування та відображення виробничої собівартості продукції птахівництва, загальновиробничих, адміністративних витрат та витрат на збут [10]. Сукупність зазначених стандартів утворює нормативну рамку, в межах якої підприємство формує власну облікову політику.

На міжнародному рівні облік у птахівництві регулюється МСБО 41 «Сільське господарство» [9], вимоги якого передбачають оцінку біологічних активів за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. Структуру облікової політики підприємство може розробляти як на основі розроблених Методичних рекомендацій № 635, так і з урахуванням специфіки галузі, ведення господарської діяльності тощо. На нашу думку, наказ про облікову політику можна розділити на розділи, які охоплюють питання організації ведення бухгалтерського обліку, методу формування інформації за об'єктами обліку та методи аналітичного забезпечення для прийняття управлінських рішень (табл. 3).

Основними напрямками виробничої діяльності у птахівництві є: виробництво м'яса (перш за все бройлерне виробництво) та виробництво яєць (яйценосний напрям). Кожен з цих напрямів характеризується власними технологічними та економічними особливостями, які вимагають специфічних облікових рішень, що знаходять своє закріплення в обліковій політиці.

Відповідно до НП(С)БО 30, молодняк птиці та птиця на відгодівлі відносяться до поточних біологічних активів (передбачається її використання або реалізація протягом 12 місяців) або до довгострокових біологічних активів (кури-несучки продуктивного стада, що використовуються понад 12 місяців). В обліковій політиці доцільно передбачити оцінку витрат виробництва і собівартості за партіями, а відповідно, усі витрати акумулюються за кожною технологічною партією від посадки до забою. Такий підхід забезпечує точний розрахунок собівартості однієї голови або одного кілограма живої маси по

Таблиця 2

Виробництво та експорт птахівничої продукції

Показник	2023	2024	2025
Виробництво живої маси птиці, тис. т	1318	1411	1622
Експорт м'яса птиці, тис. т	420	448,8	355
Виробництво яєць, млрд шт.	11,4	11,6	11,4
Експорт яєць, тис. т	0,79	1,24	2,06

Джерело: сформовано авторами [1]

Структура наказу про облікову політику птахівничого підприємства

Статті облікової політики	Інформаційне забезпечення
Організаційно-технічний розділ	
Інформація про підприємство	найменування, місцезнаходження, мета діяльності, вид діяльності, контактна інформація
Нормативно-правове забезпечення	НП(С)БО 30, МСБО 41, НП(С)БО 9, НП(С)БО 16, НП(С)БО 15, Методичні рекомендації № 1315, № 73, № 132, Інструкція № 291 та ін.
Документування	перелік основних документів з обліку птиці, яєць, продукції птахівництва
Інвентаризація	складання Плану проведення інвентаризації (вибіркової, суцільної) за наявності поголів'я птиці, станом утримання птиці та зберігання яєць, якістю продукції птахівництва
Робочий план рахунків	перелік рахунків для групування інформації, наприклад рахунки 16, 21, 23, 26, 27, 91 та ін.
Управлінська звітність	перелік форм управлінської бухгалтерської звітності, розробленої на підприємстві для прийняття обґрунтованих управлінських рішень
Внутрішній контроль	розробка Положення про створення структурного підрозділу внутрішнього контролю на підприємстві (визначення мети, завдань, прав і функцій системи внутрішнього контролю; порядок проведення перевірок; узагальнення результатів внутрішнього контролю)
Цифровізація обліку	найменування програмного забезпечення для ведення обліку та звітності й порядок його оновлення; інтеграцію АСУВ з ERP-системою; перелік первинних документів в електронній формі та уповноважених підписантів КЕП; регламент реєстрації податкових накладних і подання електронної звітності; вимоги до формування файлу SAF-T UA; умови використання хмарних сервісів; рольову модель доступу до облікових систем; заходи захисту комерційної таємниці та персональних даних; план відновлення облікових даних.
Методологічний розділ	
Основні засоби	пташники; інкубаторії; склади для зберігання кормів, готової продукції; цехи і внутрішнє обладнання для переробки продукції птахівництва. Вибір методу амортизації за кожним видом споруди та обладнання; умови проведення ремонтів (капітальні, поточні); оцінка об'єктів; переоцінка.
Запаси	оцінка і облік за: видами кормів; ветеринарними препаратами; матеріалами (паливо, підстилка для птиці, тара для яєць); готовою продукцією (м'ясо птиці, яйця, побічна продукція)
Особливості оцінки птиці	придбання на стороні; власний цех інкубації; дорощування птиці; переведення молодняка до дорослого стада; облік та оцінка птиці в дорослому стаді.
Аналітичний розділ	
Методи оцінки діяльності підприємства та якості продукції птахівництва	економічний аналіз; метод визначення антибіотиків у продуктах птахівництва; аналіз складу кормів; штучний інтелект (для прогнозування проблем зі здоров'ям птиці); НАССР (контроль за безпечністю виробництва продукції птахівництва на усіх етапах).

Джерело: розробка авторів

кожній партії та є основою для управлінського аналізу продуктивності виробництва.

Для яйценосного виробництва: ремонтний молодняк до переведення у продуктивне стадо обліковується як поточний біологічний актив (субрахунок 211 або 212); кури-несучки продуктивного стада є довгостроковими біологічними активами (рахунок 163 «Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінюються за первісною вартістю»), що підлягають амортизації; яйця як сільськогосподарська продукція (субрахунок 271) обліковуються відповідно до НП(С)БО 9 після їх відокремлення від несучки. В обліковій політиці необхідно визначити метод амортизації продуктивного стада курей-несучок та строки корисного використання (зазвичай 12–18 місяців продуктивного використання залежно від кросу), порядок обліку переведення

ремонтного молодняка, методи оцінки яєць у процесі виробництва.

Птахівничі підприємства, що здійснюють не лише виробництво, а й реалізацію власної продукції через власну торговельну мережу (фірмові магазини, склади-магазини) або оптовий збут, мають передбачити в обліковій політиці: метод обліку товарів у торгівлі – за купівельними (виробничими) цінами або за продажними цінами з окремим обліком торговельної надбавки; порядок відображення торговельної надбавки та методу її списання при реалізації; підходи до обліку повернень продукції та рекламаций від покупців; порядок обліку транспортних витрат на доставку продукції покупцям – у складі витрат на збут або включенням до собівартості реалізованої продукції.

Цифровізація бізнес-процесів суттєво трансформує облік на птахівничих підприємствах. Автомати-

зовані системи управління виробництвом (АСУВ), інтегровані з ERP-системами (Enterprise Resource Planning), забезпечують збір даних у режимі реального часу: облік витрат корму через автоматичні зважуючі системи, контроль мікроклімату в пташниках, облік падежу птиці, зважування партій при забої. Всі ці дані автоматично надходять до облікової системи та слугують підставою для формування первинної документації. Такий рівень автоматизації змінює саму природу первинного обліку і потребує відповідної регламентації в обліковій політиці підприємства.

В умовах цифровізації облікова політика підприємства має містити окремий розділ, присвячений регламентації застосування інформаційних систем та програмного забезпечення. У цьому розділі необхідно вказати: найменування та версію програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку (Master: Бухгалтерія Агро, SAP S/4HANA, Microsoft Dynamics 365 Business Central або галузеві рішення для птахівничих підприємств); найменування та версію програмного забезпечення для підготовки та подання фінансової, податкової і статистичної звітності; порядок оновлення програмних продуктів та відповідальних за оновлення; вимоги до сумісності облікових програм із системами первинного збору виробничих даних (АСУВ).

Торговельна діяльність птахівничих підприємств в умовах цифровізації також потребує окремої регламентації в обліковій політиці. Зокрема, необхідно визначити порядок інтеграції CRM-систем з обліково-управлінською ERP-системою підприємства: формати передачі даних про замовлення, відвантаження та розрахунки з покупцями, відповідальних за синхронізацію даних та процедури усунення розбіжностей між системами. Облікова політика має регламентувати також підготовку управлінської звітності щодо торговельної діяльності – в розрізі каналів збуту, покупців, регіонів та видів продукції – із зазначенням форм звітів, їх періодичності та відповідальних виконавців.

Подання звітності в електронному вигляді є обов'язковою вимогою для більшості підприємств. В обліковій політиці необхідно визначити: перелік видів звітності та контролюючих органів (Державна податкова служба, Державна служба статистики, Пенсійний фонд тощо), яким звітність подається в електронній формі; програмне забезпечення для підготовки та відправки електронної звітності (М.Е.Дос, Соната, Вчасно тощо); відповідальних за підготовку та відправку кожного виду звітності; порядок зберігання підтверджень подання звітності (квитанцій першого та другого роду).

В обліковій політиці підприємства питання електронного документообігу мають бути регламенто-

вані комплексно. По-перше, необхідно встановити перелік первинних документів, що складаються та зберігаються в електронній формі: акти прийому-передачі, видаткові накладні, рахунки-фактури, прибуткові та видаткові ордери, акти виконаних робіт, акти переведення птиці між технологічними групами, зоотехнічні звіти, акти забою тощо. По-друге – порядок накладення КЕП: перелік посадових осіб, уповноважених підписувати первинні документи та звітність електронним підписом; акредитований центр сертифікації ключів (АЦСК); строки дії ключів та порядок їх поновлення. По-третє – систему EDI (Electronic Data Interchange) для обміну стандартизованими електронними документами з торговельними мережами та контрагентами (замовлення, накладні, рахунки у форматах EDIFACT, XML). По-четверте – регламент реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН): строки реєстрації та відповідальні особи. По-п'яте – архівування електронних документів: строки зберігання первинних документів в електронній формі (3–7 років, залежно від виду), носії зберігання, порядок резервного копіювання архіву документів.

Окремим важливим напрямом цифровізації звітності є впровадження стандарту SAF-T UA (Standard Audit File for Tax) – електронного формату XML для обміну бухгалтерськими даними між підприємством і контролюючими органами. Основна мета SAF-T UA – забезпечити уніфіковане, машиночитабельне подання бухгалтерських даних (відомостей про активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати) на запит Державної податкової служби в рамках документальної перевірки.

Хмарні технології активно впроваджуються у практику птахівничих підприємств: хмарні ERP-системи, хмарні сховища первинної документації, хмарні сервіси подання звітності. Облікові дані птахівничого підприємства містять комерційну таємницю, тому облікова політика має передбачати: перелік відомостей, що відносяться до комерційної таємниці підприємства; зобов'язання працівників бухгалтерії щодо нерозголошення комерційної таємниці; технічні заходи захисту, тощо.

Облікова політика птахівничого підприємства може включати вимоги щодо: обов'язкового застосування сертифікованого антивірусного програмного забезпечення на всіх автоматизованих робочих місцях бухгалтерії з регулярним оновленням сигнатурних баз; заборони встановлення неліцензованого або непогодженого програмного забезпечення на комп'ютерах, де ведеться облік; порядку дій при виявленні кіберінциденту – несанкціонованого доступу, атаки шифрувальника або фішингового листа; відповідального за кібербезпеку підприємства

та порядку взаємодії з CERT-UA у разі серйозного кіберінциденту.

Висновки. Облікова політика птахівничого підприємства формується на основі розгалуженої нормативно-правової бази, що включає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 30 «Біологічні активи», Методичні рекомендації МФУ від 27.06.2013 № 635 та ряд інших нормативних актів. Підприємства, що застосовують МСФЗ, додатково керуються МСБО 41 «Сільське господарство». Ця нормативна база визначає як обов'язковий зміст облікової політики, так і допустимий простір для власних методичних рішень підприємства.

Цифровізація кардинально розширює зміст облікової політики: сучасна облікова політика птахівничого підприємства обов'язково має містити регламенти щодо програмного забезпечення обліку та звітності, інтеграції АСУВ з бухгалтерськими програмами, електронного документообігу та застосування кваліфікованого електронного підпису. Найголовнішим є чітке визначення порядку складання первинних документів в електронній формі, термінів зберігання електронного архіву та порядку взаємодії з ЄРПН. Торговельна діяльність птахівничих підприємств, включаючи

експортні операції, вимагає регламентації в обліковій політиці порядку інтеграції CRM-систем з ERP-платформою, підготовки управлінської звітності в розрізі каналів збуту, а також обліку валютних операцій і документального супроводу експортних поставок в умовах електронного документообігу.

Регламентація інформаційної безпеки є невід'ємним елементом сучасної облікової політики птахівничого підприємства. Вона охоплює: рольову модель доступу до облікових систем, захист комерційної таємниці, захист персональних даних відповідно до чинного законодавства та GDPR, кіберзахист облікової інфраструктури, а також план відновлення облікових даних після надзвичайних ситуацій. В умовах воєнного стану та зростаючих кіберзагроз ці питання набувають першочергового значення для забезпечення безперервності ведення бухгалтерського обліку.

Перспективами наступних досліджень є розробка методичних рекомендацій щодо формування облікової політики птахівничих підприємств в умовах повного переходу на МСФЗ, а також дослідження можливостей застосування технологій штучного інтелекту та блокчейну для підвищення достовірності та забезпечення захисту облікової інформації.

Список літератури:

1. Аналіз ринку продуктів птахівництва в Україні, 2021–2025. URL: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/investments/analiz-rinku-produktiv-ptahivnictva-v-ukrayini>
2. Годнюк І., Шевчук Н. Облікова політика та її вплив на діяльність підприємства в умовах воєнного стану. *Економічні горизонти*. 2023. № 2(24). С. 110-119. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(24\).2023.281235](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281235)
3. Жук В.М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки України: монографія. Київ: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2009. 648 с.
4. Замлинський В.А., Волошина О.В., Степаненко С.В. Облікова політика і економічна безпека в системі управління підприємством. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9, № 1. С. 56-61.
5. Коваль Л.В. Облікова політика в управлінні підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7048>
6. Лайчук С.М., Поліщук І.Р. Облікова політика як інструмент забезпечення стійкості підприємства в умовах воєнної економіки. *Економіка, управління та адміністрування*. 2026. № 1(115). С. 82–87. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2026-1\(115\)-82-87](https://doi.org/10.26642/ema-2026-1(115)-82-87)
7. Литвиненко В., Бурдим Ю. Цифрова трансформація аудиту фінансової звітності підприємств агробізнесу. *Облік і фінанси*. 2025. № 3(109). С. 41-50. DOI: [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-41-50](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-41-50)
8. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13>
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство». IFRS Foundation. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-41-agriculture/>
10. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://document.vobu.ua/buhoblik/npsbo>
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
12. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
13. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
14. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
15. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

16. Радіонова Н.Й. Облікова політика як методологічна основа управління підприємством. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 2/3. С. 53-60.

17. Чижевська Л.В., Поліщук І.Р., Сарган С.С. Облікова політика як інструмент управління фінансовими результатами підприємства. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. Вип. 3 (53). 2022. С. 34-40. DOI: [http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2022-3\(53\)-34-40](http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2022-3(53)-34-40)

18. Deegan C. *Financial Accounting Theory*. 4th ed. North Ryde : McGraw-Hill Education, 2013. 688 p. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2214459>

19. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data (GDPR). Official Journal of the European Union. L 119. 4.5. 2016. P. 1–88. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

20. Watts R.L., Zimmerman J.L. Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective. *American Accounting Association*, Jan., 1990, Vol. 65, No. 1, pp. 131-156. URL: <https://dn790004.ca.archive.org/0/items/zimrman1979/zimrman1990.pdf>

References:

1. Analiz rynku produktiv ptahivnytstva v Ukraini, 2021–2025 [Analysis of the poultry products market in Ukraine, 2021–2025]. Available at: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/investments/analiz-rinku-produktiv-ptahivnictva-v-ukrayini>

2. Hodniuk I., Shevchuk N. (2023) Oblikova polityka ta yii vplyv na diialnist pidpriemstva v umovakh voiennoho stanu [Accounting policy and its impact on enterprise activity under martial law]. *Ekonomichni horyzonty – Economic Horizons*, no. 2(24), pp. 110–119. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(24\).2023.281235](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281235)

3. Zhuk V.M. (2009) Kontseptsiiia rozvytku bukhgalterskoho obliku v aharnomu sektori ekonomiky Ukrainy: monohrafiia [Concept of development of accounting in the agricultural sector of Ukraine: monograph]. Kyiv: NNTs «Instytut aharnoi ekonomiky», 648 p. (in Ukrainian).

4. Zamlynskyi V.A., Voloshyna O.V., Stepanenko S.V. (2024) Oblikova polityka i ekonomichna bezpeka v systemi upravlinnia pidpriemstvom [Accounting policy and economic security in enterprise management system]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, vol. 9, no. 1, pp. 56–61.

5. Koval L.V. (2019) Oblikova polityka v upravlinni pidpriemstvom [Accounting policy in enterprise management]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, no. 5. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7048>

6. Laichuk S.M., Polishchuk I.R. (2026) Oblikova polityka yak instrument zabezpechennia stiikosti pidpriemstva v umovakh voiennoi ekonomiky [Accounting policy as a tool for ensuring enterprise sustainability in wartime economy]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia – Economics, Management and Administration*, no. 1(115), pp. 82–87. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2026-1\(115\)-82-87](https://doi.org/10.26642/ema-2026-1(115)-82-87)

7. Lytvynenko V., Burdym Yu. (2025) Tsyfrova transformatsiia audytu finansovoi zvitnosti pidpriemstv ahrobiznesu [Digital transformation of financial statement audit of agribusiness enterprises]. *Oblik i finansy – Accounting and Finance*, no. 3(109), pp. 41–50. DOI: [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-41-50](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-41-50)

8. Ministerstvo finansiv Ukrainy (2013) Metodychni rekomendatsii shchodo oblikovoi polityky pidpriemstva [Methodological recommendations on accounting policy of the enterprise]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13>

9. IFRS Foundation (2025) Mizhnarodnyi standart bukhgalterskoho obliku 41 «Silske hospodarstvo» [IAS 41 Agriculture]. Available at: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-41-agriculture/>

10. Ministerstvo finansiv Ukrainy. Natsionalni polozhennia (standarty) bukhgalterskoho obliku. Available at: <https://document.vobu.ua/buhoblik/npsbo>

11. Verkhovna Rada Ukrainy (1999) Pro bukhgalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini [On Accounting and Financial Reporting in Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

12. Verkhovna Rada Ukrainy (2003) Pro elektronni dokumenty ta elektronni dokumentoobih [On Electronic Documents and Electronic Document Management]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

13. Verkhovna Rada Ukrainy (2017) Pro elektronni dovirchi posluhy [On Electronic Trust Services]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

14. Verkhovna Rada Ukrainy (2010) Pro zakhyst personalnykh danykh [On Personal Data Protection]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

15. Verkhovna Rada Ukrainy (2017) Pro osnovni zasady zabezpechennia kiberbezpeky Ukrainy [On the Basic Principles of Cybersecurity of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

16. Radionova N.Y. (2015) Oblikova polityka yak metodolohichna osnova upravlinnia pidpriemstvom [Accounting policy as a methodological basis of enterprise management]. *Bukhgalterskyi oblik i audyt – Accounting and Auditing*, no. 2/3, pp. 53–60.

17. Chyzhevska L.V., Polishchuk I.R., Sarhan S.S. (2022) Oblikova polityka yak instrument upravlinnia finansovymi rezultatamy pidpriemstva [Accounting policy as a tool for managing financial results of the enterprise]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu – Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis*, vol. 3(53), pp. 34–40. DOI: [http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2022-3\(53\)-34-40](http://dx.doi.org/10.26642/pbo-2022-3(53)-34-40)

18. Deegan C. (2013) Financial Accounting Theory. 4th ed. North Ryde: McGraw-Hill Education, 688 p. Available at: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2214459>
19. European Parliament and Council (2016) Regulation (EU) 2016/679 (GDPR). Official Journal of the European Union, L 119, pp. 1–88. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>
20. Watts R.L., Zimmerman J.L. (1990) Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective. American Accounting Association, vol. 65, no. 1, pp. 131–156. Available at: <https://dn790004.ca.archive.org/0/items/zimrman1979/zimmerman1990.pdf>

Дата надходження статті: 23.04.2026

Дата прийняття статті: 26.05.2026

Дата публікації статті: 26.06.2026